

TOŠAMA

ŠTEV. 5

LETO III

M A J

1967

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

Izvolili smo polovico novih članov DS in svete delovnih enot

Od uveljavitve naše ustave dalje volimo vsako leto polovico novih članov delavsko-samoupravnih organov, DS in Svete DE, to je namesto tistih, ki jim je potekla dveletna mandatna doba.

Nedvomno je tak postopek, ki ga je uzakonila naša ustava pozitiven, saj strmi za tem, da se vključi in omogoči čimvečjemu številu delovnih ljudi, da postanejo člani naših samoupravnih organov, kjer imajo v dveletni mandatni dobi neposredno možnost odločati o najpomembnejših zadevah v zvezi s poslovanjem podjetja. Od ustanovitve naših delavsko-samoupravnih organov, lahko ugotavljamo, da so svoj obstoj v 17. letnem delu absolutno opravičili. Se več! Taka splošna razgledanost in vsi ukrepi so dali večje rezultate, kot smo pričakovali. Res, da so nekateri samoupravni organi po DE še vedno nekoliko neaktivni, to pa je zaslediti predvsem v manjših DE. V teh še vedno ne zasedajo redno in njihove pristojnosti se v večji ali manjši meri oz. obsegu prenašajo na posameznike, ker so pač take narave, da jih je treba hitro in redno reševati. To pa seveda ni v skladu z našim Statutom. Glede na to bodo morali v bodoče tudi omenjeni organi bolj dosledno in smelo izvrševati njim določene pristojnosti.

Naloge delavsko-samoupravnih organov niso lahke in enostavne. Zato so se tega naši člani delovne skupnosti zavedali, ko so na zborih, posebno pa še naše družbeno politične organizacije predlagale kandidate za DS in Svete DE tiste v katere imajo vse zaupanje. Na vseh zborih je bilo predlaganih več kandidatov, kot se jih voli, tako da je imel vsak volilec možnost izbire od najboljših najboljše.

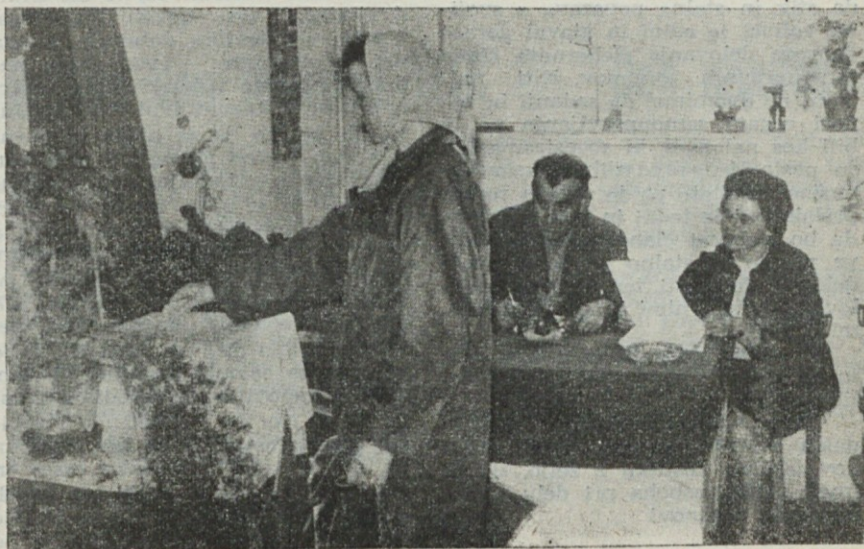
Dne 25. tega meseca so bili izvoljeni v DS podjetja od predlaganih kandidatov ti-le: Pižem Janez, Kerč Jože, Barle Joži, Požar Anton, Mislej Tončka, Hribar Nada, Lenček Štefka, Rozman Stefan, Limovšek Milena, Pernuš Janez in Lipovšek Miro.

(nadaljevanje na 2. strani)

Volitve naših novih predstavnikov v samoupravne organe.

Na slikah sta volišči DE konfekcija in DE tkalnice.

Naloge odbornika so zahtevne

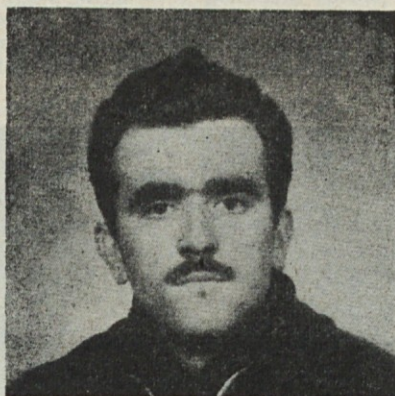
Pogovor z Ivanom Cerarjem, ki je bil z veliko večino glasov izvoljen za odbornika za zbor delovnih skupnosti občinske skupščine Domžale za dobo 4 let. Cerar Ivan, ki dela že 18 let v tkalnici ovojev je poudaril, da bo delo občinske skupščine odvisno od aktivnosti samih odbornikov.

Odborniki nove občinske skupščine bodo imeli nedvomno zelo težko in odgovorno delo.

Vsi vemo, da bodo npr. sredstva občinskega proračuna ista ali celo manjša, potrebe pa bodo ostale enake ali pa se bodo celo večale. Da bo odbornik svoje delo lahko opravil zares vestno in adekvatno zahtevam, bo moral poznati ne le pro-

bleme svoje volilne enote oz. volivcev, temveč enako ali še bolj probleme občine kot celote. Osebnost bom moral prisluhniti ne samo zahtevam podjetja, temveč tudi ostali dejavnosti, kot npr. šolstvu, zdravstvu, socialnemu varstvu, otroškemu varstvu, družbeni prehrani itd.

Na vprašanje, kako se počuti, ko je bil izvoljen s tako veliko večino glasov nam je tov. Cerar dejal: »Zelo sem zadovoljen, ko lahko ugotov-

(nadlejvanje s 1. strani)

IZVOLILI SMO POLOVICO NOVIH ČLANOV DS IN SVETE DELOVNIH ENOT

V Svete DE pa so bili od predlaganih kandidatov izvoljeni ti-le:
FILTRI: Kočar Peter, Merkužič Stane, Avbelj Francka;

OPLEMENITILNICA: Osoin Franc, Berdajs Franc, Urbanija Anton, Oražem Jože;

REŽIJA: Jamšek Franc, Cedilnik Anica, Juvan Mara, Kerč Olga.

TKALNICE: Kosirnik Ivan, Vehovec Andrej, Bizilj Franc, Peterka Anton, Pirc Štefka;

KONFEKCIJA: Frankovič Brigita, Kopic Urška, Pančur Majda in Paštar Tončka.

Novo izvoljeni člani samoupravnih organov bodo morali imeti vedno in povsod na umu, da so jih volilci izvolili in jim zaupali odločanje v njihovem imenu v prepričanju, da bodo aktivno delovali in zastopali vedno napredne ekonomsko-družbene rešitve pri poslovanju podjetja. Zavedati se tudi morajo, da stik in stalna povezava s svojimi volilci je edini in glavni garant dobrega delovanja slehernega člana samoupravnih organov. Niti najmanj ne dvomimo, da sedanji in bodoči organi samoupravljanja ne bi bili kos nalogam, ki so oziroma bodo postavljene pred njih. Maksimalne možne rezultate pa je seveda realno pričakovati le tedaj in pod pogojem, da bo sleherni član našega kolektiva vestno in stalno izvrševal svoje delovne dolžnosti ter aktivno sodeloval s strokovnimi in samoupravnimi organi.

Ni odveč izrek, da je v slogi moč in še, da se s skupnimi močmi veliko naredi!

Vsem novoizvoljenim članom naših delavsko samoupravnih organov iskrene čestitke z željo, da bi imeli veliko uspeha pri delu samoupravnih organov!

M. P.

kraj tako ali drugače reševal razne probleme v okviru podjetja, kakor tudi izven njega.

Pri kraju nam je tov. Cerar izrazil željo, da bi želel imeti stalno stik s svojimi volilci, ki bi mu svetovali, naročali in ga seznanjali z različnimi problemi, ki jih tarejo. Le s tesnim obojestranskim sodelovanjem mene, kot odbornikom in mojih volilcev bo moje delo v skupščini, pa čeprav še tako težko, uspešno.

Ko smo ga vprašali, zakaj pri nas ni kandidirala za odbornika nobena ženska, čeprav vemo, da jih je nad 72% z ene strani, z druge pa kar 5 moških, nam je tov. Cerar dejal: Prvič je to stvar samih žena, ki so predlagale oziroma so imele možnost predlagati nešteto žena. Drugič pa sodim, da je delovna žena že sedaj močno obremenjena (delo v tovarni in nato še doma) ter ji za aktivno delo ne ostane skoraj bi rekel nobenega časa. Želim še dodati, da osebno kot moški bom vedno in povsod, kakor sem do sedaj, reševal kot prvorazredne probleme naših žena.

Zavedam se, da bomo morali vsi skupaj še veliko storiti, da bi našo delovno ženo razbremenili njenih vsakodnevnih del z ustanavljanjem ustreznih servisnih služb, ki naj ne bi bili vedno pod vsako ceno postavljeni na lastno ekonomsko osnovo, vsaj ne v začetku. To so bile izjave, ki nam jih je dal za naš časopis tov. Cerar naslednji dan po volitvah, ki so dokaj spodbudne, če bomo seveda z njim tesno sodelovali kot to sam želi.

Želimo mu veliko uspehov pri njegovem odgovornem delu odbornika.

M. P.

ljam, da imajo sodelavci v meni zaupanje, saj so to dokazali z volitvami, moja dolžnost pa bo, da to zaupanje napram volilec opravim, kot sem že uvodoma povedal, da bom stremel vedno za najnaprednejšimi rešitvami v korist podjetja in celotne občine.

Želim še pripomniti, da mi bo delo odbornika morda malo lažje, ker poznam probleme podjetja in občine, ker sem že dosedaj veliko-

Ne pozabimo 27. aprila!

Gledam koledar. April od triindvajsetega do devetindvajsetega. Vrstijo se številke datumov, imena dni in svetnikov — vse, razen nedelje, v črnem tisku. Svetniki v črnem tisku? Razumljivo! Kdor ni Jurij ali Marko, je za njega to navaden dan, razen če ne bo popoldan povabljen k prijatelju, ki mu je tako ime in z njim popil, po stari slovenski navadi, par kozarčkova na zdravje. Toda — če dobro pogledam, med sedmimi dnevi pravzaprav ni sedem svetnikov: pri četrtku, 27. aprilu, je svetnik izpadel. Pod številko datuma piše na prostoru, ki je preozek za celotno besedilo: »Ustan. OF«. Ustanovitev Osvobodilne fronte, torej. Ker so v koledarju svetniška imena ostala le še kot »spomin na dobre, stare krščanske čase« in zato, ker še nismo prišli na misel, s čim bi jih zamenjali, da ne bi bile datumske rubrike preveč prazne, so

svetniki izpuščenji le tam, kjer se je za našo novo družbo zgodilo kaj posebno pomembnega. Običajno je tudi tako, da so takrat datumski podatki v rdečem, prazničnem tisku. No, »Ustan. OF« piše v koledarju z običajnim, delavniškim črnim tiskom. Nič ni izstopajočega, v ničemer ni poudarjeno, da je to prav tako pomemben praznik in naši polpretekli zgodovini. Le svetnika ni, to je edini znak. In tudi v resnici je šel ta dan precej neopazno mimo. Uvodniki v časopisih, ki jih večina niti ne prebere, par podatkov v radijskem koledarju zjutraj ob petih, pa je konec praznovanja.

Toda: 27. april 1941 ni bil vsakdanji dan. Mineval je že tretji teden, kar so se zvalile italijanske, nemške, madžarske in bolgarske vojaške mase preko jugoslovanskih meja in si trlo državo razgrabile. Slovenija je bila razkosana na troje,

Ne pozabimo 27. aprila!

mali narod je bil postavljen pred novo preizkušnjo, pred novo nevarnost, da bo iztrebljen. Že ob ustanovitvi jugoslovanske države po prvi svetovni vojni so mu diplomatski mešetarji otrgali koroško in primorsko obrobje, zdaj so se spravili še nad preostanek. Bilo je le dvoje možnosti: čakati pokorno na svoj konec kot nezavedna žival v klavnici ali pa se upreti. Upor ima sicer zopet dvoje možnosti: da uspe ali da propade. Toda uporni konec je vsaj časten in vsaj čast rešiti pomeni dostikrat veliko dejanje.

In še upor z negotovim koncem so se odločili 27. aprila 1941 napredni slovenski izobraženci. Hiša Josipa Vidmarja pod Rožnikom v Ljubljani je tistega dne previdno sprejemala predstavnik slovenske komunistične partije, krščanskih socialistov, demokratičnega krila Sokolov in druge napredne kulturne delavce. Udeleženci so na sestanku sprejeli osnovno tezo za program prihodnje vseslovenske enotne politične organizacije — Osvobodilne fronte. Teze so predložili predstavniki CK KPS in je njihov kratek povzetek takle: proti okupatorjem je treba izvajati oboroženo akcijo, ki naj bo izhodišče za osvoboditev in združitve vseh Slovencev; osvobodilna akcija naj preoblikuje slovenski narodni značaj, saj slovenske ljudske množice, ki se bore za svoje narodne človeške pravice, ustvarjajo nov lik aktivnega slovenstva; po narodni osvoboditvi uvede OF dosledno ljudsko demokracijo in o notranji ureditvi združene Slovenije ter njenih zunanjih odnosih bo takrat odločal slovenski narod sam.

Kdor se količkaj zamisli v tisti negotovi čas in v tradicionalno slovensko pokornost ter zdrharstvo, se mora čuditi enotnosti in programu, s katerim so šli v boj za narodove pravice napredni slovenski izobraženci že takoj po okupaciji našega ozemlja. Čuditi se mora uspehu, ki ga je njihov program med Slovenci dosegel. Takrat je verjetno nastala pesem, ki jo še sedaj včasih ob nedeljah po oddaji »Še pomnite, tovariši!« poje partizanski invalidski pevski zbor:

Naj bo dninar, naj bo gruntar,
naj bo delavec, tlačan,
zdaj je vsakdo samo puntar,
vsak slovenski partizan.

Naš narod je tedaj prvič organizirano sledil besedi svojih naprednih izobražencev in se uprl okupatorjem, združen v osvobodilni fronti. Le-ta je tako postala družba vseh naprednih sil slovenskega naroda kot enotna vseljudska organizacija. Njena enotnost se je manifestirala v vsem obdobju narodno-osvobodilnega boja in graditve nove ljudske oblasti.

Po svojem značaju je OF specifično slovenska tvorba. Na ostalem

jugoslovanskem ozemlju ni bilo take zavestne vseljudske organizacije. Na Slovenskem pa je bila prav OF pod vodstvom KP nosilec upora in razvoja ljudske oblasti. Pod njenim okriljem so rasli narodnoosvobodilni odbori kot organi oblasti na terenu in izvršilni odbor OF je 27. junija 1942 postavil Narodno osvobodilni svet kot prvo začasno vlado na osvobojenem ozemlju. Omenimo naj mimogrede še takoimenovani Kočevski zbor od 1. — 3. oktobra 1943, ki je bil prvič v zgodovini slovenskega naroda svobodno izvoljeno ljudsko predstavništvo. Udeležilo se ga je 572 odposlancev, ki so se enotno izrekli za vztrajanje v boju za osvoboditev, za združitve z ostalimi jugoslovanskimi narodi ter odrekli

begunski vladi v Londonu pravico, da bi bila zakonit predstavnik slovenskega naroda.

Po vojni je OF nadaljevala svoje revolucionarno delo v aktiviranju ljudskih množic pri obnovi in graditvi osvobojene domovine, pri oblikovanju socialistične zavesti in še zdaj kot Socialistična zveza delovnih ljudi pomeni široko ljudsko organizacijo, ki skrbi za vsestranski napredek naše družbe. Posebno sedaj, v času reforme, je njena politično vzgojna vloga še toliko bolj pomembna.

Zaradi vsega tega naj se 27. april vsaj v nas rdeče, praznično odtisne, če je že na koledarju označen kot običajen delavnik. Praznujmo ga z delom in z zavestjo, da delamo v pogojih, za katere se je pred šestindvajsetimi leti zavzela in jih postopoma uresničila osvobodilna fronta.

T. L.

Obisk v »Novoteksu«

Mladinski aktiv TOSAMA je organiziral ekskurzijo v tekstilno tovarno Novoteks v Novem mestu. Odhod je bil določen ob šestih zjutraj, ravno za prvi april, izpred tovarne. Tu je že čakal avtobus »Transturist« Škofja Loka. Kot po navadi, da se nikoli nikamor ne odpelje po voznem redu, smo imeli tudi mi malo zamude. Ko smo se že peljali po avtocesti je vodič Strukelj Štefka s svojimi »sodelavci« skrbela za dobro voljo izletnikov, kaj tudi ne bi, saj je bil 1. april. Po ne tako zanimivi vožnji po avtocesti, smo zavili proti Muljavi in se vozili preko Žumberka po čudoviti dolini reke Krke. Tako smo končno prispeli v Novi mesto.

Pred tovarno so že čakali vodiči ter nas odvedli na ogled njihovih oddelkov. Tu smo si najprej ogledali skladišče surovin, ki je urejeno precej sodobno. V predilnici, pripraviljalnici in oplemenitilnici pa smo si ogledali moderne tekstilne stroje. Za nas je bila zanimiva tudi

tkalnica, kjer tkejo diolen. Tu so nameščene avtomatske volnarske statve z večbarvno menjavo votka. Povsod v oddelkih je bila čistoča, ki se ne da primerjati z našo.

Po ogledu tovarne so nas povabili na kosilo v tovarniško menzo. Da bi odšli iz Novega mesta z najboljšimi vtisi so nas še povabili, da si ogledamo Dolenjsko galerijo in Dolenjski muzej. V galeriji hranijo slike znanih in neznanih slikarjev. Te slike so prinesene iz porušenih gradov iz bližnje okolice Novega mesta. V muzeju pa hranijo največ najdb iz rimske dobe. Tu nam je vodič tudi razložil nastanek Novega mesta.

Za zaključek izleta smo se odpeljali v Šmarješke toplice, kjer je za prijetno zabavo poskrbel Jože s »svojim orkestrom«. Ker je pač tako, da vse prijetno prehitro mine, tako je tudi nam ta dan in treba je bilo zasesti avtobus in nadaljevati vožnjo proti domu.

P. F.

Rojstni dan tovariša TITA — Dan mladosti!

Hiti mladina, hite vsi delovni ljudje naše mlade socialistične Jugoslavije, bi si ne mogli misliti dneva — tako primerne za to, da postane simbol mladosti, kot je ravno rojstni dan predsednika Tita. Saj je to eden izmed tistih pomladnih dni, ko je vsa narava v najbujnejši rasti, obenem pa je to praznik človeka, čigar ime je povezano z vsemi napori za našo revolucionarno osvoboditev, za graditve socializma ter z vsemi upi za nadaljni razvoj naše mlade socialistične

družbe. Zato se tudi mi pridružujemo pristrčnim čestitkam vse mladine kakor tudi čestitkam vseh delovnih ljudi k 75. rojstnemu dnevu predsednika republike.

Da ima tovariš Tito neomajno zaupanje v mladino so nam zgovorna priča Titovi govori mladini, ki ji posveča vso pozornost. Saj je mladina tista, ki mora biti na svojem mestu, da varuje tisto kar je starejši rod ustvaril za našo državo.

P. F.

DE oplemenitilnica

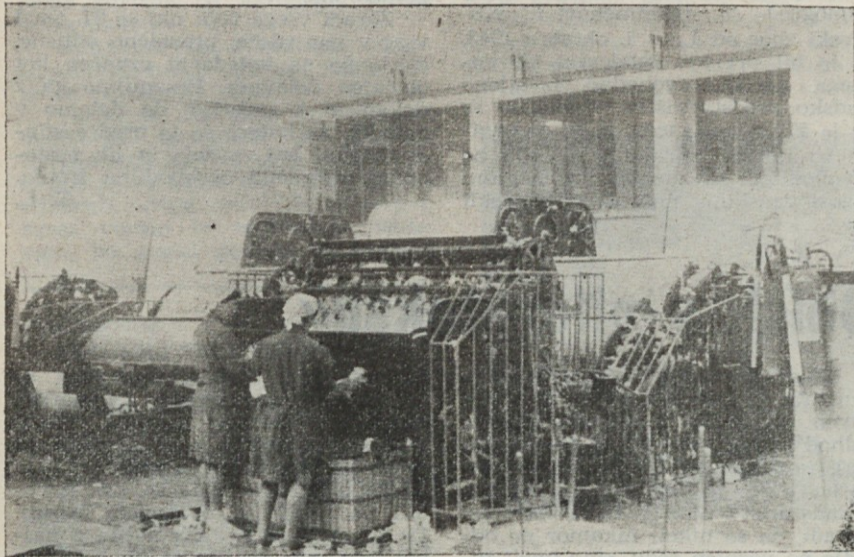
Proste kapacitete, ki so bile in so še danes v oddelku mikalnice (bodo pa še večje, po izvršeni rekonstrukciji — montaža tekočih trakov za izdelavo cik-cak vate ter damskih vložkov) nas silijo k odpravi ozkih proizvodnih grl — v oddelku belilnice, ki je zato že delno v rekonstrukciji. Z rekonstrukcijo pa bo dosežen še drug namen, to je

Sedaj se moramo pa zadovoljiti s to že delno izvršeno rekonstrukcijo in upati na dokončno, v kolikor se ne bodo spremenili instrumenti v deviznem poslovanju.

Zavedati se moramo, da ta prehod iz starega, klasičnega načina beljenja v novi, t. zv. visoko temperaturni postopek ni tako hiter: zahteva svoj čas, ovira tekočo proizvod-

štirizemskega dela. Logično je, da se morajo sredstva vložena v investicije nadoknaditi z novimi, priliv teh, pa je mogoč edino le s količinsko in kvalitetno proizvodnjo.

P. V.

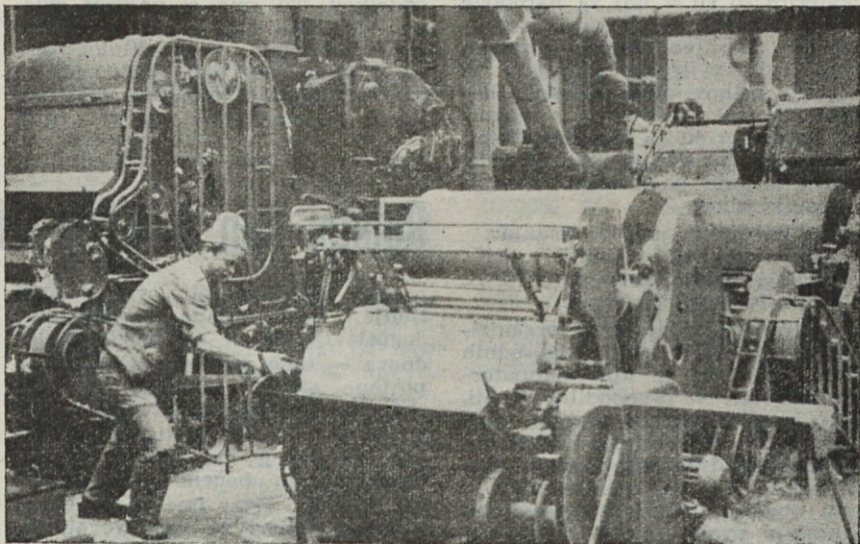
Mikalnik z nakladalnikom bombaža

odprava fizičnega dela pri tehnološkem procesu beljenja. Poleg teh dveh ciljev pa je tu še tretji moment in sicer: doseči z novim HT belilnim postrojenjem kvalitetno in količinsko večjo proizvodnjo kolikor mogoče nizko lastno ceno polizdelkov ter izdelkov. Jasno nam mora biti, da se na ta načela opirajo tudi ostala nam konkurenčna podjetja, zaradi česar se je bati nasičenosti na trgu, ko bo edini izhod zmanjšanje prodajnih cen, kar pa bo izvedljivo z zmanjšanjem lastne cene oziroma zmanjšanjem stroškov v proizvodnji in izven nje.

Da bo bralcem bolj jasno, bom skušal na grobo omeniti nekaj faktorjev, kateri bistveno vplivajo na strukturo lastne cene naših proizvodov: nabavljati čim cenejšo surovino, poraba kemikalij in tekstilnih pomožnih sredstev mora biti minimalna in smotrna, čim manj odpadkov in izmeta ter večje korišćenje strojnih naprav itd.

Oglejmo si še trenutno stanje strojnega parka v belilnici. Varalo nas bo mišljenje, da je prvi novi kotel, ki že obratuje, rešil problem beljenja — nasprotno, in zakaj? Manjka še kotlu pripadajoča preša oziroma polnilni elementi, ker le-ti omogočijo pravilno in funkcionalno delovanje belilnega aparata v smislu tehnološkega procesa beljenja.

njo, poraba kemikalij je sorazmerno večja, zaradi delnih sprememb tehnološkega procesa se zahteva večjo pazljivost — poučenost v tehnološkem in varstvenem smislu, pri istočasni nemotni proizvodnji. To je bil tudi eden glavnih vzrokov

V čistilnici bombaža je treba hiteti, kajti svitkov bombaža ni nikoli preveč

MOGOČE NE VEMO?

CARINSKA DEKLARACIJA je popis tovara ali blaga, ki služi carinarnici kot prijava, na podlagi katere se potem tovor ali blago oceni. Pravi tako seveda služi tudi za izdajo dovoljenja za prost odvoz, če blago ali tovor ne zapade pod carinjenje.

CENTRALIZACIJA pomeni osredotočenju uprave na nekem osrednjem mestu. V gospodarstvu je to politika vodenja in podrobnega usmerjanja celotnega gospodarstva ali posameznih vej iz enega mesta.

CENZUS ima več pomenov. Prvotno — v stari rimski državi — je pomenil popis premoženja zaradi razvrstitve v posamezne davčne razrede. Zdaj pomeni popis na splošno ali pa pogoj, ki se postavlja za dosego določene pravice.

CEREALIJE je mednarodna beseda za žita.

CERTIFIKAT je mednarodna beseda za spričevalo ali potrdilo.

CIKLUS je niz dogodkov in pojavov, ki se vrstijo v nekem določenem redu.

CIRKULACIJA pomeni obtok, krožno gibanje, promet.

T. L.

Poročilo o delu uprav. odbora

v času od 5. do 28. aprila

Sklepi delav. sveta

Upravni odbor je imel v tem času 2 seji in sicer zadnji v tem mandatnem obdobju, razpravljal pa je o sledečem:

- Rebalans plana za mesec april, ki velja za tkalnice in pripravljalnico, ker je ukinjena tkalnica v Študi.
- Izvršitev operativnega plana v prvi polovici meseca aprila;
- Operativni plan za mesec maj je nekoliko znižan, ker bo predvidoma večja odsotnost zaradi dopustov.
- Spremembe norm v posameznih oddelkih je upravni odbor samo potrdil, potem ko so jih sprejeli že po delovnih enotah.
- Podano je bilo poročilo s plenuma bombažarjev, ki je bil v Mariboru in na katerem so sprejeli predlog, da se deli sredstva za izvoz oziroma uvoz po individualnem povprečju lanskega leta.
- Imenovana je bila komisija za določitev normativov zalog suro-

vin, materiala, drobnega in ventarja in embalaže.

- Sprejet je bil tudi sklep, da se odpiše ekspeditu 535.200 kom CSF filtrov, ki so jih oddali v belinico. To so reklamirani in odbrani filtri, ki jih je vrnila Tobačna tovarna iz Rovinja.

UO je na teh sejah odobril tudi pomoč Gasilskemu društvu Radomlje in sicer 1 kg odpadlih ovojev. Foto-kino zvezi Slovenije, ki je zaprosila za denarno pomoč v obliki oglasa, je bila prošnja neugodno rešena. Prošnja gasilskega društva naše tovarne je bila oddana v rešitev DS-u. Osnovni šoli V. Perka je bila dodeljena denarna pomoč v višini 200.- N din za ureditev šolskega dvorišča in igrišča.

Poleg tega je UO sprejemal tudi poročila o položaju podjetja, problemih prodaje ter zahtevah tržišča.

S. Š.

Delavski svet je na zadnji seji v mandatnem obdobju sprejel naslednje sklepe:

- Sredstva, namenjena za regres, se razdelijo med člane kolektiva (vsem enako), ki so upravičeni v letošnjem letu do letnega dopusta. V poštev pridejo tudi vajenci.
- Odobrena so bila tudi sredstva za izvedbo praznovanja 1. maja.
- Odobren je odpis in prodaja nerabnih sredstev, ki jih je predlagala Komisija za odprodajo nerabnih sredstev in materiala.
- Potrjen je bil predlog, da se dodeli tov. Cerar Francu enkratna nagrada za izboljšanje postopka pri sejanju smole.

Novoizvoljeni delavski svet je imel 1. sejo, na kateri so bile izvedene volitve overovateljev zapisnika, verifikacijske komisije ter namestnika predsednika (izvoljen je bil tov. Rozman Štefan). Podani sta bili tudi poročila verifikacijske komisije ter predsednika UO. Sprejeta je bila razrešnica UO, nakar so bili izvoljeni novi člani tega samoupravnega organa. Po teh formalnih obveznostih je novi DS razpravljal še o tekočih problemih podjetja in upravljanja ter prodaje.

S. Š.

PROIZVODNJA V MESECU APRILU 1967

Oddelek	Enota mere	Planirana količina	Proizvedena količina	%
1. Trakotkalnica	000 vot.	72.691	68.508	94
2. Tkalnica širokih tkanin	000 vot.	363.331	357.752	98
3. Mikalnica	kg	68.425	73.021	107
4. Konfekcija	N din	3.161.373	3.209.205	101
Vložki	pkt	546.043	557.500	102
5. Cigaretne fitri	000 kom	23.390	23.310	99

(prvo nadaljevanje)

Različne vrste bombaževcev so okrasili botaniki z zvenječimi latinskimi imeni, obenem pa so se tako vnaprej izognili nesporazumom, ki bi nastali, če bi vedno uporabljali imena, ki so jih razni narodi kar preradodarno dajali bombaževcem, ki so jih gojili. Uveljavila pa so se ta narodna imena za del ploda bombaževca — za vlakna. Lastnosti vla-

najbolj razširjene vrste Severno Ameriškega bombaža različek imenovan »upland« in po temeljnih znanstvenih meritvah določili standardne razrede oziroma primerjalne vzorce. Z njimi primerjajo vse vrste bombaža, ki jih pridelujejo razne države na različnih koncih sveta. Seveda pa je pri nakupu bombaža treba upoštevati še njegovo naravno barvo, značaj vlaken in še celo vrsto drugih podatkov.

se približno po treh mesecih vsa odene v nežno belo ali rahlo rumeno cvetje, ki že drugi dan postane svetlo rožnato — proti večeru rdeče, drugi dan pa cvetu ni več. V vrtovih indijskih princev maharadž še sedaj goje drevesa (trajnice) bombažev ce, ki neprenehoma in skozi vse leto cvetijo in zorijo v vseh lepih barvah naenkrat. Zrastejo pa ta drevesa do 6 m visoko, medtem pa se velikost ostalih 7 vrst spreminjajo od tričetrt metra, pa do 5 m visokih grmovij bombaževcev v Južni Ameriki.

Približno 6 mesecev po setvi se obširna polja bombaževcev odenejo v belino. V vsakem mešičku, ki je nastal iz bombaževčevega sveta, je majhen kupček semen, ki so porasla z vlakni. Lupina enega zrna semena je obrasla z približno 2000 vlakenci različnih dolžin. Strok bombaža se zato napne in ko počasi se bela vlakna prikažejo očem.

Nastopil je čas obiranja,

(Nadaljevanje)

Od surovine do izdelkov

ken niso odvisne le od vrste semena iz katerega zraste bombaževce, ampak zelo močno od podnebja, obdelovanja in ne nazadnje od pogojev tal (oziroma zemlje). Z narodnimi imeni, ki večkrat označujejo pokrajine, pa se bale bombaža pojavljajo na svetovnem tržišču. Ker se pa ta imena ne nanašajo na predelovalne lastnosti bombažnih vlaken — te pa so najvažnejše, so izbrali iz

V Združenih državah Amerike kjer pridelajo največ bombaža na svetu, je bil prvi večji nasad te rastline urejen na polotoku Floridi v okrasni namen, pri tem pa ne smemo pozabiti, da so znali Ameriški domačini že pred tisočletji koristno uporabiti to rastlino. Vendar pa se tej okrasni plantaži ne smemo preveč čuditi. Enoletna rastlina, ki zraste iz semena v nekakšen grm,

Planirani in doseženi finančni uspeh

za čas od 1. januarja do 31. marca 1967

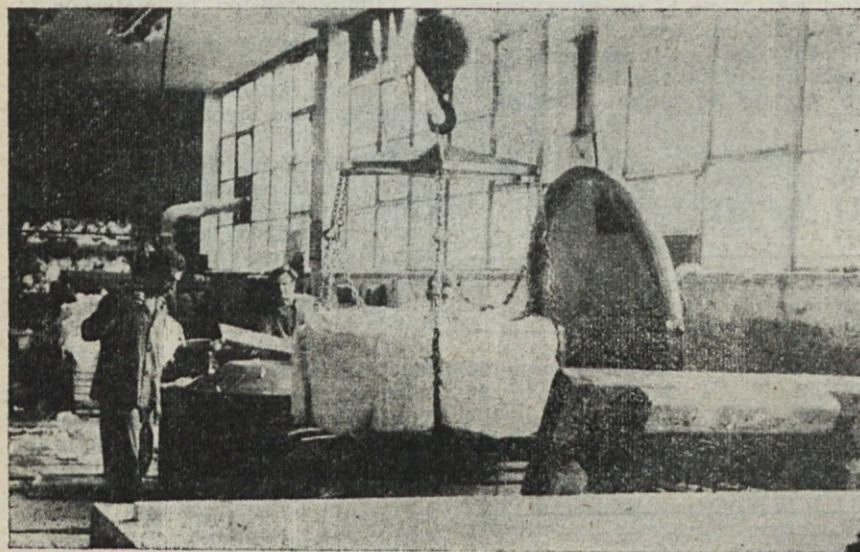
	V novih dinarjih		
	Po planu	Doseženo	Index
1. Realizacija po izdanih fakturah med letom	10,329.097,48	10,633.292,16	103
2. CELOTNI DOHODEK	10,337.777,48	9,478.141,23	92
3. Porabljená sredstva	7,176.992,23	6,095.251,63	85
4. NETO PRODUKT (2-3)	3,160.785,20	3,382.889,60	107
5. Celotni stroški, ki bremenijo celotni dohodek	7,567.462,82	6,429.468,38	85
6. DOHODEK (2-5)	2,770.314,66	3,048.672,85	110
7. Za osebne dohodke	1,786.852,96	1,966.393,99	110
8. Ostanek dohodka (6-7)	983.461,70	1,082.278,86	110

Terjatve do kupcev so tudi v mesecu marcu porastle, s tem pa se je zmanjšal celotni dohodek. Zaradi obračuna po plačani realizaciji so se zmanjšala porabljená sredstva in celotni stroški, ki bremenijo celotni

dohodek.

Dohodek je razdeljen na osebne dohodke in sklade po ključu iz leta 1966, ker so tudi pogoji prodaje ostali isti.

F. R.

Dviganje beljenega bombaža iz kotla v belilnici

Izpolnitev letnega plana polizdelkov in izdelkov v obdobju I-III 1967

(planski odstotek je 24.8 %)

Polizdelki — izdelki	Enota mere	Izpolnitev letnega plana v %	Izpolnitev v istem obdobju 1. 1966 v %
Sanitetne tkanine	m ²	22.2	28.5
Sanitetni ovoji	t	24.0	25.5
Sanitetna vata	t	26.9	24.8
Sanitetna konfekcija	N din	26.7	27.0
Tkalnica Zvezda	vočki	25.1	24.0
Avtomatska tkalnica	vočki	25.3	25.4
Bombažna tkalnica	vočki	24.4	23.9
Tkalnica ovojev	vočki	25.1	24.8
Cigaretni filtri	kom	30.3	28.9
Vata skupaj	t	26.9	24.8

Planski odstotek (razmerje med številom delovnih dni od 1. I. do 31.

III. 1967 in številom delovnih dni v letu 1967) je 24.8 %.

Nasveti za gospodinje

(nadaljevanje)

Mleko in njegovim produktom so zelo občirno področje, a mogočnost kvarjenja in falsificiranja je velika. Normalno je mleko rumenkastobelega barve in neprozorno. Pri običajni temperaturi ima komaj zaznavajoč svojstveni duh, a okus ima sladak. Poznamo ga tri vrste: surovo, pasteurizirano in mleko za otroke. Poleg tega poznamo še sterilno mleko in obrano.

Potrošnja mleka raste iz dneva v dan in prav zato ga nekateri poizkušajo prodati falsificiranega ali celo pokvarjenega. Prav zaradi tega je potrebna pri nakupu velika pažnja. Falsificira se največkrat z dodatkom vode in odzemanjem maščobe, medtem ko se pokvarjenost izraža v spremembi duha, barve in okusa ter stvarjanja sesirka na dnu posode. Dodatek vode lahko ugotovimo po spremembi barve (mleko je svetloplavkasto in povečani prozornosti).

Zelo važen podatek za dobro mleko je njegov duh, ki je slabo izrazit, a ne sme biti: kisel, oster ali žarek. Duh se posebno občuti kadar odpremo pokrito posodo, ali ko mleko kuhamo in od časa do časa dvignemo pokrovko. Barva in okus sta zelo značilna pokazatelja po katerih se ravnamo ko mleko kupujemo. Torej rdečkasta, rumena, plava ter zelena barva so nenormalne, a slan kisel, grenak ali metalno lužnati okus je sigurn znak pokvarjenosti mleka. Prav tako moramo paziti, da mleko ni sluzavo, raztegljivo, penasto ali grudičasto, ker je to posledica delovanja bakterij ter je lahko zelo škodljivo za človeka. Vedno moramo imeti na umu, da največ mleka uživajo otroci, katerih odpornost je zelo majhna ter bi imelo uživanje pokvarjenega mleka težke posledice.

Posebna vrsta mleka, ki pa ima drugačen izgled od svežega, a uporabljaja se za hrano, je kisló mleko. Nastaja na dva načina: s spontaním sesirjanjem surovega mleka ali pa z dodajanjem posebnih vrst bakterij pasteuriziranemu ali kuhanemu mleku. Z ozirom katere bakterije dodajamo razlikujemo: običajno kisló mleko, jogurt ter kumis in kefir.

Kisló mleko in jogurt morata biti prijetnega specifičnega okusa in duha. Pokvarjena sta takrat, kadar sta preveč kislá, neprijetnega okusa ali kadar se v preveliki količini izloči sirotka. Na površini izločena smetana ne sme biti preveč suha, a predvsem ne sme biti grenka, žarka ali imeti celo vidne plesni.

V promet prihaja tudi kondenzirano mleko in mleko v prahu. Kondenzirano je tisto mleko, kateremu je deloma odvzeta voda, a ostali sestojki bisveno niso spremenjeni. Pri oceni kvalitete veljajo iste norme

(nadaljevanje na 7. strani)

Gibanje proizvodnosti v obdobju januar-marec 1967

Obdobje	Bombažna tkalnica	Tkalnica Zvezda	Avtomatska tkalnica	Tkalnica Študa	Tkalnica ovojev	Tkalnice	Mikalnica	Belilnica	Konfekcija	Filtri
	v votkih	v votkih	v votkih	v votkih	v votkih	v votkih	v kg	v kg	v N din	v kom
I — XII 1966	243	227	369	315	45	286	120	160	924	32.017
JANUAR 1967	225	243	394	305	45	285	124	164	925	36.415
I — II 1967	233	256	387	315	47	293	129	153	948	34.974
I — III 1967	235	266	386	325	47	297	133	155	951	34.546

Kadrovske vesti

V ČASU OD 12. MAJA DO 11. JUNIJA PRAZNUJEJO SVOJ ROJSTNI DAN:

Konfekcija: 13. 5. Gotar Sonja in Kurmanšek Helena, 15. 5. Gostič Majda, 17. 5. Mislej Tončka, 19. 5. Kovač Marija, 20. 5. Pevec Draga, 21. 5. Novak Hermina, 22. 5. Skok Marija, 26. 5. Lamut Pepca, 30. 5. Pevec Kancijanila, 1. 6. Klopčič Pavla, 3. 6. Rojc Lojzka, 2. 6. Volčini Ivica, 4. 6. Čevka Cirila, 5. 6. Cerar Vida, 7. 6. Kerč Vida in Pavšek Dragica, 10. 6. Kralj Lojzka.

Filtri: 20. 5. Krulc Srečo, 25. 5. Urankar Srečo.

Tkalnica ovojev: 13. 5. Jerak Ivanka, 14. 5. Podlpičnik Ivanka, 22. 5. Bevc Malka, 29. 5. Kokalj Tončka, 30. 5. Lekan Milka, 7. 6. Smrekar Fani.

Tkalnica gaze: 23. 5. Kavka Anton, 24. 5. Dime Vida, 28. 5. Savič Tončka.

Zvezda: 3. 6. Pirc Štefka, 7. 6. Hafner Julka.

Avtomatska tkal.: 24. 5. Suša Vida, 28. 5. Mavsar Helena.

Pripravljalnica: 17. 5. Borc Magda, 26. 5. Uštar Marija, 28. 5. Orel Tončka, 6. 6. Križman Lojzka.

Belilnica: 23. 5. Pirnat Stane

(nadaljevanje s 6. strani)

NASVETI ZA GOSPODINJE

kot za sveže mleko. Posebno moramo paziti, ker se kondenzirano mleko prodaja samo v pločevinastih škatlah, da niso izbočene kaj pomeni nevarnost za zastrupitev. Mleko v prahu mora biti enakomerno uprašeno, brez grudic, ne sme biti grenak, žarek in neprijetnega okusa.

O mlečnih izdelkih: smetani, siru in maslu pa drugič.

Petkovič Vlado

Mikalnica: 22. 5. Križmar Vida, 30. 5. Tratnik Janko.

Tajništvo: 24. 5. Cerar Anton, 4. 6. Vodlan Srečo.

Tehn. sektor: 19. 5. Grlica Vida

Komerciala: 16. 5. Muhič Joži, 6. 6. Rozman Janez, 7. 6. Juteršek Vida, 11. 6. Perko Marija.

Pomožni obrati: 7. 6. Belcjan Franc.

POROČILO O ODSOTNOSTI

Do konca marca smo, od skupno razpoložljivih 45.117 delovnih dni izkoristili 36.227,5 delovnih dni t. j. 80,3 %.

Če ne upoštevamo prostih sobot, smo imeli v tem času na razpolago 41.529 delovnih dni, izkoristili pa smo jih 36.227,5 t. j. 87,2 %. Preostalih 8.889,5 delovnih dni pa smo izgubili zaradi naslednjih vzrokov:

	delovnih dni
bolniški dopust:	2.027,5
porodni dopust:	1.027
por. 4-urni dopust:	957
redni dopust:	1.246
izredni dopust:	40
proste sobote:	3.588
neupravič. izostanki:	4

Nad povprečjem odsotnosti so glede:

bolniškega dopusta: pripravljalnica, tkalnica Študa, mikalnica, konfekcija in filtri,

porodnega dopusta: pripravljalnica, avtomatska tkalnica, belilnica, konfekcija in pomožni obrati,

rednega dopusta: pripravljalnica, tkalnica gaze, tkalnica Zvezda, avtomatska tkalnica, tkalnica ovojev, belilnica, čistilnica, mikalnica in filtri.

Za isto obdobje nadalje ugotovljamo, da dela v prvi izmeni 143,8 ljudi, v dveh izmenah 216,8 ljudi in v treh izmenah 120,6 ljudi,

ZAHVALI

Vsem, ki ste ob tragični smrti mojega moža

HRIBAR FRANCA

sočustvovali z menoj, v težkih trenutkih stali ob strani in ga pospremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujem.

Posebno zahvalo sem dolžna ožjim sodelavkam iz uprave in sindikalni podružnici podjetja za izkazano denarno pomoč.

Vsem še enkrat prisrčna hvala.
Hribar Angela

Iskreno se zahvaljujem vsem članom kolektiva Tovarne sanitetnega materiala, ki so pokojno

DEBEVC MARIJO

spremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in sočustvovali z nami.

Zalujoči družini:
Debevc — Cizerle

PREGLED NEZGOD
ZA MESEC APRIL

V času od 27. marca do 27. aprila sta bili prijavljeni dve nezgodi in sicer ena na poti, ena pa se je pripetila na delu v podjetju.

DE Filtri:

Pavlič Andrej, obratni ključavničar (15. IV. 67) Pri ročnem premiku vrtljivega noža na stroju za izdelavo filtrov, se je ključavničar uredal v dlan leve roke.

Na poti:

Žebovec Helena, konfekcionarka (3. IV. 1967) Po končanem delu, ko je zapuščala tovarno, je padla po stopnicah in si poškodovala desno nogo.

F. V.

V PRIČAKOVANJU

Po večerji je možu Karlu šepnila na uho žena Marta veselo novico. Ko je on čez nekaj časa vstal iz naslonjača, je začutil, da na njegovih plečih leži velika odgovornost. Seveda, to ni malenkost postati čez dobrih sedem mesecev oče najpametnejšega in najlepšega otroka na svetu.

Z vso voljo se je posvetil svoji Marti ter ji odpiral vrata, lovil muhe po stanovanju in odslavljal njene prijateljice. Seveda bi ji pomagal tudi pri pomivanju posode, čiščenju tal, a se tega posla ni nikoli učil in je zato to prepuščal ženi. Zavedal se je, da bi nestrokovno delo slabo vplivalo na ženo.

Ko je tako preteklo dva meseca je pričel prebirati pomirjajočo literaturo. Kajti njegovi simptomi-mučenika so se mu vidno odražali na obrazu. Žena Marta je to opazila ter mu je kuhala čaj ter redno v obrokih dala pomirjevalne tablete.

Naslednji mesec se je ukvarjal s skrbjo, če bo pravočasno dobil rešilni avto in če ne bodo ravno tisti dan v porodnišnici zdravniki odpovedali službe. Vse to ga je tako živčno izčrpalo, da je vsako popoldne redno hodil na sprehod in v kavarno.

Tako je prišel deveti mesec. Kot običajno se je neko popoldne vračal s sprehoda in že na hodniku zavpil ženi, kako se počuti. Bilo pa je vse tiho. Dolgo časa je porabil, da je odkril na mizi listek z Martino pisavo, naj ga ne zaskrbi, ker je ni doma, odpeljali so jo v porodnišnico. Najprej se je vsedel. Tako enostavno si

vsega ni predstavljal. Ko se je za silo zbral je tekel vprašat za novico. Šele četrti doktor mu je dejal, da mu je žena rodila dvojčke, Karlo je odprl usta se zastrmel v doktorja in še enkrat vprašal, če sta res dva in to oba od njegove žene. Ko je dobil ponovno potrdilo se je ponosno vzravnal. Pa mu reče neki oče, ki je nestrpno čakal na novico: »Dvojčki, to je lepo. S tem gotovo niste računali.«

»Nisem računal« je vzkliknil. »Dragi moj pri tako načrtnih pripravah in organizaciji ni moglo biti drugega kot dvojčki!«

G. V.

DOPISUJTE

V »T O S A M O«

V MESECU APRILU SO SE RODILI:

Povirk Francki — hčerka, Galič Ivanki — hčerka, Perše Francu — hčerka, Judež Alojzu — sin, Pivec Mimi — sin, Avman Mihaeli — hčerka.

Cestitamo staršem, otrokom pa želimo zdravo in krepko rasti!

C. Z.

RESITEV NAGRADNEGA REBUSA

Pravilna rešitev rebusa iz prejšnje številke se glasi »AVTO«.

IZID ZREBANJA NAGRADNEGA REBUSA

Ker je bilo poslano sorazmerno malo rešitev rebusov, 7 pravilnih, je bila izžrebana samo ena nagrada, žreb pa jo je namenil Stefki Štrukelj. Nagrajenki iskreno čestitamo!

SREČA V NESREČI

Nataša: »Kje imaš moža?«

Polonca: »V bolnico so ga odpeljali.«

Nataša: »Kaj pa mu je?«

Polonca: »V zid se je zaletel.«

Nataša: »Ubog! Pepi! In kaj je z avtom?«

Polonca: »Vse je v redu, na srečo je bil brez njega.«

Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

Urejuje uredniški odbor:

Dušan Borštnar, Vida Grlica, Vilijem Dolenc ing., Miro Pavlič, Franc Perše, Franc Roglič, Lojzka Rojc, Janez Rozman, Franc Rožič dipl. ing., Feliks Vodlan, Mirko Požek (odgovorni urednik). Tel. 72-313 int. 01 Tiska Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna

Naklada 700 izvodov

VATKA VOTEK IN FILTER FILIP

